

Umíme hodnotit žáky a studenty?

Eduard Hofmann

Jiří Koumar

Umíme hodnotit žáky a studenty?

Už jste někdy ve školním prostředí zaslechli povzdechnutí typu:

„Když já bych mu to býval i pověděl, jenže jsem nerozuměl tomu, co po mě chce!“

nebo

„Já bych si tu známku rád opravil, jenže nevím jak, on (ona) už mně nevyvolá!“

System hodnocení žáků na gymnáziu v Rájci-Jestřebí

Na Gymnáziu v Rájci-Jestřebí je rozpracován systém hodnocení žáků ve všech předmětech. Základem je bodování a procentuální hodnocení aktivit a testů. Systém vychází z dlouholetých zkušeností učitelů na gymnáziu (je používán již od roku 1993) a je stále rozvíjen a zpřesňován. Nyní také v rámci grantového projektu Jihomoravského kraje v Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost pod číslem CZ.1.07/1.1.02/01.0060.

Systém nešel pozornosti VÚP v Praze (příručka „Příklady dobré praxe pro gymnázia“, VÚP v Praze 2008), již třikrát ho výborně hodnotila Česká školní inspekce v inspekčních zprávách po kontrole na gymnáziu.

Škola Gymnázium a SOŠ Rájec-Jestřebí, o. p. s. byla založena v roce 1993.

V současné době zde studuje 188 žáků v 9 třídách ve 4letém a 6letém studijním oboru gymnázia.

Od počátku se škola snažila být alternativou státním gymnáziím – nejen svým alternativním způsobem hodnocení, ale například i nižšími počty žáků ve třídách, menšími jazykovými skupinami, zařazováním volitelných seminářů k prohloubení učiva,...

Alternativní hodnotící systém

Od svého založení škola používá vlastní hodnotící systém, který namísto známek hodnotí žáky pomocí bodů a procent. Na státní vysvědčení se dosažené výsledky v procentech přepočítávají na známky.

Pro hodnocení jsou nejdůležitější TESTY a AKTIVITY, které jsou na školním vysvědčení doplněny SLOVNÍM HODNOCENÍM a pořadí ve třídě nebo skupině.

Hodnotící systém je vypracován tak, aby byla zajištěna co největší objektivita a pozitivní motivace studentů.

🌿 Testy, které probíhají plánovaně mají sumativní charakter, zatímco aktivity mají do velké míry formativní charakter.

Aktivity

Aktivity jsou činnosti, na které v jednotlivých předmětech kladou vyučující důraz.

Každý vyučující si ve svém předmětu určí, jaké aktivity mají studenti plnit a jak budou hodnoceny.

Příklady aktivit

Příklady:

Český jazyk

ústní zkoušení
prověrky-témata
sloh
mluvnická prověrka
nepovinné aktivity

Anglický jazyk

slovní zásoba a frazeologie
mluvený projev
čtení, výslovnost
gramatika – písemně
poslech
esej
individuální úkoly

Matematika

písemné práce
ověřování
znalostí teorie
řešení úloh u tabule
dobrovolné aktivity

Zeměpis

orientace na mapě
písemné zkoušení
ústní zkoušení
komplexní geog. úkoly
argumentační esej
dobrovolné aktivity

Úkol pro studenty: projděte jednotlivé aktivity a vyberte popřípadě doplňte, které budete plánovat do výuky, včetně četností jednotlivých aktivit:

ústní zkoušení

písemné zkoušení

domácí úkol

aktivita v hodině

orientace na mapě

porozumění odbornému textu

komplexní geografická úloha

práce ve skupině

pracovní listy

řešení úloh

dobrovolná aktivita

Testy

- Testy musí být aplikovány ve všech povinných předmětech, které nejsou výchovami 2 x za pololetí.
- Aritmetický průměr testů tvoří polovinu celkového hodnocení.
- Testy jsou hodnoceny procenty a na základě procentní úspěšnosti je pro každý test stanoveno pořadí ve studijní skupině.

- Pokud se student bez řádné omluvy nedostaví k testu, je mu započítáno 0 %.
- Pokud se student nedostaví k testu v řádném termínu a je omluven, vykoná test v mimořádném termínu. Mimořádný termín testu stanoví vyučující daného předmětu.

Oprava testu

- Student má právo na jeden opravný test za pololetí z každého předmětu, pokud je „Hodnocení aktivit“ k předem známému datu alespoň o 20 % vyšší než výsledek řádného testu.

Příklad

Test č. 1	Test č. 2	Aktivita	Nárok na opravný test
55 %	40 %	80 %	může opravit zvolený test
55 %	75 %	80 %	může opravit Test č. 1
55 %	75 %	70 %	nemá nárok na opravu

- Termín pro podání žádosti o opravný test, způsob podání a termín jeho vykonání se řídí pokynem ředitele školy.
- Do hodnocení se započítává aritmetický průměr řádného a opravného testu.

Celkové hodnocení

- V celkovém hodnocení jsou všechny povinné předměty, které nejsou výchovami, hodnoceny procentní úspěšností (aritmetický průměr testů a aktivit) a z toho odvozeným pořadím ve studijní skupině.
- Student **neprospěl** z daného předmětu pokud jeho procentní úspěšnost z tohoto předmětu klesne pod 30 %.

Výpočet celkového hodnocení [(Test č. 1 + Test č. 2) : 2 + Aktivita] : 2

Příklad dosažených výsledků:

Test č. 1	Test č. 2	Aktivita
80 %	63 %	95 %
průměr		
71,5 %		
průměr		
Celkové hodnocení.....		83,25 %

Celkové hodnocení

Výpočet celkového hodnocení v případě, že měl žák nárok opravit si Test č. 1

$$[((\text{Test č. 1} + \text{opravný test}) : 2 + \text{Test č. 2}) : 2 + \text{Aktivita}] : 2$$

Příklad dosažených výsledků

Test č. 1	Opravný test	Test č. 2	Aktivita
40 %	80 %	66 %	70 %
průměr			
60 %			
průměr			
63 %			
průměr			
Celkové hodnocení		66,5 %	

Slovní hodnocení

Ve všech předmětech je student hodnocen stručným slovním vyjádřením vyučujícího.

Ve slovním hodnocení se zpravidla vyzvednou úspěchy při výuce, poukáže se na části nezvládnutého nebo hůře zvládnutého učiva a doporučí kroky ke zlepšení.

Příklad slovního hodnocení

- „Dílčí úkoly v hodinách plní dobře, má bohatou slovní zásobu a při ústním projevu je pohotová a nápaditá. Hůře se jí daří při testech, kde se projevují slabiny v gramatice. Celkově však mohu pochválit.“ – *hodnocení anglický jazyk*

- „Lukáš zvládl velmi dobře přírodní krajiny, solidně hydrosféru, pouze průměrně však litosféru. V hodinách pracoval výborně, ale v přípravě měl rezervy.“ – *hodnocení zeměpis*

- „Johanka se v druhém pololetí zlepšila, vydařil se jí třetí test a připravuje se na opakovací písemné prověrky. Má však mezery ve slovní zásobě, proto má potíže s vyjádřením myšlenek a s porozuměním. Za velkou snahu o zlepšení zasluhuje přesto pochvalu. Vydržet!“ – *hodnocení francouzský jazyk*

- „Sloh se Matějovi nevydařil. Především obsahově, v gramatice se orientuje velmi dobře. Jeho slabinou je poměrně pasivní přístup v hodinách a občas i svérázný ústní projev. Myslím, že má na lepší výsledek.“ – *hodnocení český jazyk*

- „Má výborný přehled o dějinách 20. století, který dokázal vhodně uplatnit v hodinách a dokázal svými postřehy obohatit znalosti ostatních. Chválím.“ – *hodnocení dějepis*

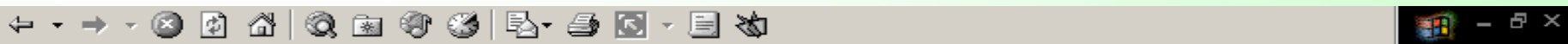
Webnotes

Informování rodičů o výsledcích studia jejich dětí probíhá pomocí internetové aplikace WEBNOTES.

Každý rodič i každý vyučující má své vlastní Přihlašovací jméno a Heslo.

Ukázka stránky Plánovaných aktivit

★ **Plán aktivit** třídy 2.ročník (předmět: Zeměpis)

1.pololetí / Třída : 2.ročník / Předmět : Zeměpis

Hranice pro převod na známku [%]	1	2	3	4	5					
	100,0	90	89,9	70	69,9	50	49,9	30	29,9	0

Plánované aktivity

Číslo	Aktivita	Zápis aktivit ☒	Změnit pořadí ☐	Zrušit vybrané ☐	Zrušit celý plán ☐
1	orientace na mapě (3x)				
2	písemné zkoušení (5x)				
3	ústní zkoušení (1x)				
4	práce s textem (2x)				
5	komplexní geografické úlohy (2x)				
6	argumentační esej (1x)				
7	přístup k výuce, domácí příprava, dobrovolná aktivita				
8					
9					
10					
11					
12					

Datum : ***Středa*** 18.10.2006 **Míčková Michaela** **NÁVRAT** **ZAPSAT**

Ukázka stránky učitele

WebNotes - funkce učitele

- Uživatelská dokumentace
- Sdělení od rodičů žáků
- Individuální sdělení rodičům žáka
- Opis individuálních sdělení
- Notes
- Bodování aktivit
- Úpravy bodů
- Plán aktivit
- Slovní hodnocení
- Slovní hodnocení-šablony
- Změna vlastního přihlášení
- Forum uživatelů

Tímto tlačítkem provedete bezpečné ODHLÁŠENÍ

Datum : Úterý 4.12.2007 Jiří Koumar NÁVRAT ZAPSAT

Ukázka Notesu (učitel)

★ Notes třídy prima (předmět: Chemie)

██████████	TEST č.1	48%	TEST č.2		Průměr	48%	Pořadí	17. z 17
	PRŮBĚŽNÉ HODNOCENÍ AKTIVIT	20/31	Průměr	64,5%	Pořadí	16. z 17		
	CELKOVÉ HODNOCENÍ	známka 3	Průměr	56,3%	Pořadí	17. z 17		

1. - písemné zkoušení (6x)
01.10.07-2/5 21.10.07-2,5/5 23.10.07-3/5

2. - ústní zkoušení (1x)
08.10.07-5/5

3. - porozumění odbornému textu (2x)
19.11.07-2,5/5

4. - dobrovolné aktivity (domácí práce, aktivity v hodinách, referát, ...) (max 5x)
26.09.07-2/3 03.10.07-3/3

██████████	TEST č.1	92%	TEST č.2		Průměr	92%	Pořadí	9.-10. z 17
	PRŮBĚŽNÉ HODNOCENÍ AKTIVIT	44,5/46	Průměr	96,7%	Pořadí	7. z 17		
	CELKOVÉ HODNOCENÍ	známka 1	Průměr	94,4%	Pořadí	8. z 17		

1. - písemné zkoušení (6x)
01.10.07-5/5 21.10.07-5/5 23.10.07-5/5 12.11.07-5/5 26.11.07-4/5

2. - ústní zkoušení (1x)
13.09.07-5/5

3. - porozumění odbornému textu (2x)
01.10.07-5/5 19.11.07-4,5/5

4. - dobrovolné aktivity (domácí práce, aktivity v hodinách, referát, ...) (max 5x)
26.09.07-3/3 01.10.07-3/3

Datum : **Úterý** 4.12.2007 **Mgr. Kateřina Pernicová** **NÁVRAT** **ZAPSAT**

Ukázka Stránky rodičů

Rodčovská nabídka - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobrazit Oblíbené Nástroje Nápověda

← Zpět → Hledat Oblíbené Média

Adresa http://www.webnotes.cz/Distrib_v.asp?ET=4.12.2007%2011:55:53 Přejít Odkazy >>

Webnotes

Aplikace pro adresnou publikaci prospěchu, docházky a komunikaci mezi školou a rodiči.

home
* žák *

- bodové hodnocení** ←
- nepřítomnosti
- sdělení rodičům
- napsat učiteli
- napsat třídnímu
- napsat řediteli
- odeslaná sdělení
- změna hesla
- odhlášení

Gymnázium a SOŠ Rájec-Jestřebí, o. p. s.

Jméno žáka
[redacted]

Třída
1.ročník

Třídní
Mgr. Kateřina Pernicová

Datum poslední návštěvy této stránky
3.12.2007 11:39:00

W3C XHTML

Hotovo Internet

Start Microsoft PowerPoint - [P...] Dokument1 - Microsoft W... Rodčovská nabídka - ... 11:54

Ukázka výstupu rodičům

bodové hodnocení - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobrazit Oblíbené Nástroje Nápověda

← Zpět → Hledat Oblíbené Média

Adresa http://www.webnotes.cz/ZnamkyBody_v.asp?T=4.12.2007%2012:01:14 Přejít Odkazy >>

Aplikace pro adresnou publikaci prospěchu, docházky a komunikaci mezi školou a rodiči.

home
žák
*** bodové hodnocení ***
nepřítomnosti
sdělení rodičům
napsat učiteli
napsat třídnímu
napsat řediteli
odeslaná sdělení
změna hesla
tisk
odhlášení

Vyučující: Mgr. Markéta Machová

Základy společenských věd	TEST č.1	81,5%	TEST č.2	Průměr	81,5%	Pořadí	16.z 23
	PRŮBĚŽNÉ HODNOCENÍ AKTIVIT	20/24	Průměr	83,3%	Pořadí	19.z 23	
	CELKOVÉ HODNOCENÍ	Průměr	82,4%	Pořadí	17.z 23		

1. - Ústní opakování
30.10.07 7/10

2. - Esej

3. - Seminární práce, dotazník

4. - Aktivita v hodinách, referáty, účast v diskuzích, aktuality
24.09.07 9/10 04.12.07 4/4

Vyučující: Mgr. Jiří Prudký

Dějepis	TEST č.1	47%	TEST č.2	Průměr	47%	Pořadí	22.z 23
	PRŮBĚŽNÉ HODNOCENÍ AKTIVIT	40/42	Průměr	95,2%	Pořadí	19.z 23	
	CELKOVÉ HODNOCENÍ	Průměr	71,1%	Pořadí	21.z 23		

1. - ústní opakování učiva
17.11.07 14/14 23.11.07 12/14

2. - práce s dějepisnou mapou
30.11.07 14/14

3. - referát

Vyučující: Mgr. Jana Adamová

Zeměpis	TEST č.1	50%	TEST č.2	Průměr	50%	Pořadí	21.-22.z 23
	PRŮBĚŽNÉ HODNOCENÍ AKTIVIT	5/23	Průměr	21,7%	Pořadí	19.z 20	
	CELKOVÉ HODNOCENÍ	Průměr	25,0%	Pořadí	20.z 23		

Moderní škola používá WEBNOTES - připojte se ještě dnes !

Start | Microsoft PowerPoint - [P... | Dokument1 - Microsoft W... | bodové hodnocení - Mi... | Internet | 12:00

Závěry

Klasické známkování

- Je přehledné, ale pro učitele je někdy velmi těžké se pro známku rozhodnout.

Znamé výroky: ...je to taková „lepší dvojka, trojka“ apod. Toto hodnocení málo vypovídá o tom, jak daleko má žák k lepší či horší známce.

Alternativní hodnocení

- Bodování je v rámci alternativního hodnocení podle získaných zkušeností přehlednější a ve větší míře žáky motivuje.
- Studenti výše uvedeného gymnázia bývají často úspěšní v okresních krajských kolech zeměpisné olympiády zejména v částech dovednostních /práce s atlasem, projekt/.

Závěry

- Uvedený systém je velmi náročný na přípravu a pánování učitele i na celou organizaci a koordinaci výuky na celé škole.
- Ve velké míře se zde projevují také schopnosti a dovednosti učitele v oblasti tvorby testů, vedení projektů a terénní výuky, které je spojeno s teoretickými znalostmi z oblasti tvorby a kladení otázek apod.

Závěry

- Z výše uvedených důvodů zůstává tento systém stále pouze alternativním.
- Domníváme se, že se z něj dají čerpat alespoň dílčí zkušenosti.

Povinná literatura

- Řezníčková, D., Matějček, T. Učební úlohy ve výuce geografie. nakladatelství P3K. Praha 2014. (str. 36 – 62).
- Ostatní podpory jsou obsažené v textu příručky.

Kontakt na školu

Gymnázium a SOŠ Rájec-Jestřebí, o. p. s.

Komenského 240, 679 02 Rájec-Jestřebí

telefon: 516 432 181

mobil: 603 588 369

e-mail: gymnazium.rajec@tiscali.cz

www.gymnaziumrajec.cz